
ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В УСТАНОВАХ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ

Зоряна ЗАРАДЮК

Корупція – це проблема, яка існує не лише у вільному суспільстві, але і в установах виконання покарань, де спричиняє істотну шкоду не лише правам та інтересам засуджених, але й суттєво підриває авторитет органів держави. Значного соціального відголосу набуває вказана проблематика серед персоналу пенітенціарної системи, які можуть сприяти у постачанні до зон заборонених предметів і речей (наркотиків, алкогольних напоїв, грошових коштів); надавати незаконні пільги та переваги засудженим; надумано завищувати показники виробничої діяльності; надавати комерційним структурам неправомірних пільг і переваг тощо.

Корупція в органах Державної кримінально-виконавчої служби (ДКВС) – це активне, свідоме, суспільно-небезпечне, неправомірне діяння співробітника пенітенціарної системи, яке пов'язане з використанням ним можливостей статусу співробітника пенітенціарної системи для задоволення своїх особистих інтересів або незаконного надання переваг засудженим всупереч законним інтересам служби, держави і суспільства з метою отримання не передбачених законом певних благ у вигляді винагороди як майнового, так і не майнового характеру [1, с. 26].

Майже щомісячно у засобах масової інформації з'являється інформація про затримання та притягнення до кримінальної відповідальності персоналу ДКВС України за вчинення злочинів, пов'язаних з корупцією. Основними причинами вчинення корупційних правопорушень персоналом установ виконання покарань є прагнення покращити своє фінансово-матеріальне становище, недостатній рівень правових знань у співробітників особового складу щодо норм та

вимог антикорупційного законодавства України, небажання дотримуватися загальноприйнятих і спеціально-необхідних у цій професії морально-етичних норм.

Системний підхід з боку керівництва установ виконання покарань, конкретно визначені пріоритети можуть бути ефективними засобами запобіжної діяльності корупційної злочинності. Зокрема, необхідно підвищувати рівень теоретичних знань щодо протидії корупційним правопорушенням персоналу, формування у них стійкого негативного ставлення до корупції, доведення їм інформації щодо ролі інститутів громадянського суспільства в протидії корупції та особистої участі кожного працівника у недопущенні та викритті корупційних виявів.

Підготовка та відбір персоналу є суттєвим та вагомим фактором у запобіжній діяльності вказаного виду злочину. Сьогодні, як ніколи, Державна кримінально-виконавча служба України потребує високопрофесійного, високоморального, духовно й фізично підготовленого працівника, здатного виконувати покладені на нього непрості функції виховання і ресоціалізації злочинця на основі найсучасніших підходів і методів роботи [2, с. 34]. Під час здійснення своєї діяльності необхідно завжди керуватися принципами законності, гуманізму та поваги до прав і свобод засуджених.

Одним із основних напрямів у сфері запобігання корупції в діяльності персоналу установ виконання покарань є виявлення корупційних ризиків. Тому з метою усунення умов та причин їх виникнення постійно відбуваються дослідження науковцями, державними установами та громадськими організаціями, щоб розробити та здійснити низку заходів у сфері запобігання та протидії корупції, більша частина з яких спрямована саме на її запобігання [3, с. 10].

Отже, питання запобігання корупції в місцях позбавлення волі є складним і багатоаспектним та потребує системного підходу для ефективної превентивної діяльності.

Список використаних джерел

1. Бондарчук О. Г. Адміністративно-правові засади протидії корупції у Державній кримінально-виконавчій службі України : авто-реф. ... дис. д-ра. юрид. наук : 12.00.07. Ірпінь, 2016. 41 с.
2. Богатирьов І. Г. Актуальні питання підготовки фахівців у вищих навчальних закладах: досвід, проблеми, перспективи. *Чернігівський юридичний коледж Державної пенітенціарної служби України (1978–2013 рр.): історико-правовий нарис* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Чернігів, 7–8 червня 2013 року. Чернігів, 2013. С. 33–34.
3. Гальцова О. В. Корупція в установах виконання покарань. *Новітні тенденції сучасної юридичної науки* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Дніпро, 6–7 грудня 2019 року. Дніпро, 2019. 160 с.